
Suomen Natura 2000 -kohteet / Uudenmaan ympäristökeskus

Alueen nimi: Meiko-Lapträsk

Alueen koodi: FI0100021   **Pinta-ala (ha):** 1949   **Kunta:** Kirkkonummi, Siuntio

Hallinnoll.alue: Uusimaa (suuralue)   100   **Aluetyyppi:** SCI

Vastuutaho: Uudenmaan ympäristökeskus

Alueen kuvaus: Natura-alue on Kirkkonummen ja Siuntion rajalla sijaitseva moniosainen luontokokonaisuus, jonka perustan muodostavat useisiin valtakunnallisiin luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvat alueet. Kirkkonummen puolella suojeluohjelmien kohteita on yhdistetty toisiinsa siten, että tekeillä olevan yleiskaavan suojelualueet on otettu mukaan Natura-alueeseen.

Suurin osa-alue ulottuu pohjoisessa Kirkkonummen Nydalsvikenin rantaan, etelässä Slätmossenin eteläpuolelle ja Siuntiossa Lapträskin länsipuolelle. Pienempinä, erillisinä osa-alueina ovat mukana Kirkkonummen Volsissa sijaitsevat seitsemän lehtojensuojeluohjelmaan kuuluvaa lehtoa sekä Siuntiossa vanhojen metsien suojeluohjelmaan kuuluva Långträskin etelärannan metsä.

Pääosa alueesta on metsäistä, rakentamatonta järviylänköä, jolla on kirkasvetisiä järviä ja lampia. Näin lähellä pääkaupunkiseutua tällainen luontokokonaisuus on erittäin arvokas. Kokonaisuuteen kuuluu kymmenen jo perustettua yksityismaan luonnonsuojelualueita sekä yksi asetuksella rauhoitettu valtionmaan luonnonsuojelualue, mutta suurimmalla osalla aluetta suojelu on vielä toteuttamatta.

Kallioperä on pääasiassa graniittia, mutta myös ravinteisempia, kasvillisuutta monipuolistavia kivilajeja kuten amfiboliittia ja kalkkikiveä esiintyy pienillä alueilla. Kallioperän topografia on voimakas, sillä useat murroslinjat muodostavat jyrkkäpiirteisiä laaksoja. Alueella on paljon kalliopaljastumia, ja useat notkelmat ovat soistuneet.

Luonto on hyvin monipuolinen karujen vesistöjen ja kallioiden, soiden, vanhojen metsien ja rehevien lehtojen mosaiikki. Alueen erityispiirre on Suomen itäisin tammimetsien keskittymä. Järvet ja lammet ovat luonnontilaisuutensa vuoksi erittäin merkittäviä. Veden laatu on muutoin hyvä, mutta happamoituminen uhkaa.

Aluetta käytetään runsaasti paikallisena virkistysalueena. Käyttö keskittyy Meiko-järven rannoille. Korsolammen rannassa on lisäksi Espoon seurakuntien leirikeskus.

Alueen vesistöt sopivat luonnontilaisuutensa vuoksi tutkimusten vertailuaineistoksi, ja lisäksi Meiko on varattu Kirkkonummen vedenhankintavesistöksi. Alue on hyvin luonnontilainen lukuun ottamatta metsänkäsittelyä. Tammilehdoissa on vanhan laidunnuksen jäljiltä hakamaapiirteitä, jotka monipuolistavat kasvillisuutta. Hakamaat ovat umpeutumassa ja ainakin osia niistä olisi suotavaa hoitaa.

Alue on myös luonnonmaisemaltaan merkittävä. Etenkin Mustjärven jylhät rantakalliot muodostavat kauniin maisemakuvan. Alue on maisemaltaan hyvin erämainen kokonaisuus, johon tammimetsät tuovat paikoin eteläistä leimaa. Alueella on vanhoja linnoituslaitteita ja muita jäännöksiä merkinä Porkkalan vuokra-ajalta 1944-1956.

Alue on erittäin tärkeä useiden luontodirektiivin luontotyyppien ja lintudirektiivin lajien suojelulle. Alueella on myös liito-oravan, luontodirektiivin ensisijaisen tärkeän lajin, esiintymiskeskittymä.

Vesistöt

Suomen Natura 2000 -kohteet / Uudenmaan ympäristökeskus

Alueen vesistöille on ominaista vedenjakaja-alueille tyypillinen karuus ja valuma-alueiden pienuus. Esimerkiksi Meikon valuma-alueen pinta-ala on vain kolminkertainen järven pinta-alaan verrattuna. Veden laatu on säilynyt erinomaisena, sillä alue on asumatonta ja hajakuormitus hyvin vähäistä. Vesistöjä uhkaa kuitenkin ilmansaasteista johtuva happamoituminen.

Alueen järvistä ainakin Meiko ja Vitträsk edustavat niukkaravinteisia järviä, joissa on runsaasti pohjaversoiskasvillisuutta. Ne ovat hyvin kirkasvetisinä luettavissa nuottaruohojärviin. Hieman tummempivetinen Lapträsk puolestaan kuuluu kortejärviin, jotka luetaan luontodirektiivin tyyppiin humuspitoiset lammet ja järvet. Järvet ovat säilyneet rannoiltaan täysin rakentamattomina, ja ne todennäköisesti ovat näiden luontotyyppien luonnontilaisimmat edustajat Uudellamaalla.

Alueeseen sisältyy lisäksi 12 pienempää rakentamatonta (poikkeuksena Korsolampi) järveä ja lampea, joista usean rannat ovat soistuneet. Ne edustavat luontotyyppiä humuspitoiset lammet ja järvet, joka näin luonnontilaisena on Uudellamaalla jo hyvin harvinainen.

Alueen puroista varsin luonnontilaisena lienee säilynyt ainakin Vaipobäcken, joten se voidaan lukea luontotyyppiin pikkujokien ja purojen vesikasvillisuus.

Metsät

Alueeseen kuuluu kaksi vanhojen metsien suojeleohjelman kohdetta, jotka ovat uusmaalaisiksi kohtalaisen kookkaita.

Siuntion Långträskin etelärannan metsä koostuu kuusivaltaisesta, lahpuustoisesta lehtomaisesta metsästä sekä vanhasta, erirakenteisesta karusta kalliomänniköstä. Kilpikaarnaisia vanhoja mäntyjä ja keloja on varsin runsaasti. Itäosassa on myös pieni lehtipuuvaltainen lehto. Länsiosa ei ole yhtä luonnontilainen kuin itäpää. Vanhojen metsien indikaattoreista esiintyvät mm. uhanalainen rustikka (*Protomerulius caryae*, valtakunnallisesti Sh), pikireunakääpä (*Phellinus lundellii*), riukukääpä (*Phellinus viticola*) ja männynkääpä (*Phellinus pini*).

Myös Kirkkonummen Nydalsvikenin lounaisrannan vanhassa metsässä on tuoretta kangasmetsää, kallioista kuivahkoa kangasta sekä puronotkoissa lehtoa. Alueella oleva suo kuuluu myös soidensuojeleohjelmaan ja lehto lehtojensuojeleohjelmaan.

Vanhan metsän lajistoa on tutkittu vain vähän, mutta tiedossa on, että metsä on tärkeä ainakin linnustolle.

Alueeseen kuuluvat myös valtakunnallisesti arvokkaat Volsin lehdot, jotka koostuvat useasta erillisestä osasta, sekä niin ikään lehtojensuojeleohjelmaan kuuluvat Meikon-Trehörningenin lehto ja Siuntion puolella sijaitseva Lapträskin lehto.

Volsin lehdot muodostavat Suomen itäisimmän lähekkäisten erityyppisten tammivyöhykkeen lehtojen kokonaisuuden. Lehdot ovat tärkeitä liito-oravan ja pähkinähakin suojelelulle. Kasvillisuus on pääosin tuoretta ja kuivaa pähkinä- ja tammivaltaista kallionalus-, ranta- ja rinnelehtoa. Vaateliaita lehtolajeja edustavat jalopuuston lisäksi mm. lehtopensaat sekä imikkä, lehtopähkämö, lehtoleinikki ja soikkokaksikko. Lehtolinnustosta mainittakoon idänuunilintu, pikkusieppo, pikkutikka ja harmaapäätikka.

Meikon-Trehörningenin lehdon puusto taas on pääosin kuusivaltaista, joukossa on lehmusta ja pähkinää. Muun vaateliaan lehtolajiston lisäksi alueelta on löydetty lehtoneidonvaippa ja uhanalainen lehtonoidanlukko (valtakunnallisesti V, Uudellamaalla E).

Pienialaisen Lapträskin lehdon puusto on kuusivaltaista, ja pensaskerros on pähkinävaltainen.

Suomen Natura 2000 -kohteet / Uudenmaan ympäristökeskus

Kenttäkerroksen kasvilajisto on poikkeuksellisen rikas: mm. Uudellamaalla uhanalaista suomukkaa (Sh) esiintyy neljä kasvustoa. Muita harvinaisehkoja lehtolajeja edustavat hammasjuuri ja lehtosinijuuri, ja myös kartioakankaalia tavataan.

Suot

Alueella on useita Saaristo-Suomen keidassuovyöhykkeen soita, jotka kuuluvat soidensuojeluohjelmaan. Suurimmat yhtenäiset suot ovat Slätmossen ja Grenomossen. Suot edustavat geologisesti nuoria keidassoita ja ovat hyvin luonnontilaisia. Vain Grenomossenin laidalla on muutama oja. Suot koostuvat pääasiassa eri neva- ja rämetyypeistä, joiden kasvillisuus on tyypillistä ja edustavaa.

Eläimistö

Alue on tärkeä myös linnustollisesti. Maasto on pääosin karua, joten lintutiheydet eivät ole erityisen suuria, mutta lajisto on monipuolinen. Järvissä pesii kuikkia, ja lukuisat pienemmät lammet tarjoavat pesimäpaikkoja etenkin sorsalinnuille. Metsälinnuston kuten metsäkanalintujen, pöllöjen, haukkojen ja tikkojen esiintyminen kertoo laajan, erämaisena säilyneen alueen merkityksestä. Myös avoimilla kallioilla pesivät, uhanalaiset kehrääjä ja kangaskiuru esiintyvät täällä. Alueen erikoisuus on pähkinähakki, jota pesii alueella ainakin neljä paria.

Alueen laajuus ja rakentamattomuus tekee siitä tärkeän myös useille nisäkkäille. Esimerkiksi näätäkanta on vahva, ja alueella on liito-oravan esiintymiskeskittymä. Liito-oravakannan koko ei valitettavasti ole tiedossa.

Suojelutilanne

(%):	Yksityinen luonnonsuojelualue	7
	Valtion luonnonsuojelualue	14
	Ei suojeltu	79

Suojelutilanteen tarkennus ja toteutuskeinot:

Perustetut luonnonsuojelualueet

Alueeseen kuuluvat seuraavat kymmenen yksityismaan luonnonsuojelualuetta: Säästömetsä Meikonjärven rannalla, Kvarnbyn Sigurdsin luonnonsuojelualue, Sköldvik utskog, Volsin Näsen luonnonsuojelualue, Volsin pähkinäpensaslehto, Volsin lehdot I, Volsin lehdot II, Volsin lehto Kvarnbygårdissa, Nydalsvikenin lehdot ja Volsin lehdot Tammirinteessä. Näiden yhteispinta-ala on 145,84 hehtaaria.

Lisäksi alueeseen kuuluu 265 hehtaarin suuruinen Meikon luonnonsuojelualue, joka on asetuksella rauhoitettua valtionmaata.

Natura-alueeseen kuuluminen ei muuta alueiden rauhoitusmääräyksiä.

Vielä rauhoittamattomat valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet

Vanhon metsien suojeluohjelmaan kuuluvat Nydalsvikenin luoteisrannan metsä sekä Långträskin

---

Suomen Natura 2000 -kohteet / Uudenmaan ympäristökeskus

---

etelärannan metsä.

Lehtojensuojeluohjelmaan kuuluvat Meikojärven luoteispuolinen Meikon-Trehörningenin lehto, Lappträskin luoteisrannan lehto sekä moniosainen Volsin lehdot, josta Natura-alueeseen kuuluu seitsemän vielä rauhoittamatonta osaa.

Soidensuojeluohjelmaan kuuluvat, vielä rauhoittamattomat suot ovat Slätmossen, Stora Bladträskiä ympäröivä suo sekä suurin osa Grenomossenina.

Rantojensuojeluohjelmaan kuuluu Natura-alueen eteläpuolisko miltei kokonaan, ja suurin osa siitä on rauhoittamatta.

Valtakunnallisiin luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvat alueet rauhoitetaan luonnonsuojelulain nojalla. Kirkkonummen vahvistettavana olevassa yleiskaavassa ne ovat merkinnällä SL/v.

Kirkkonummen yleiskaavalla toteutettavat alueet

Sellaiset Natura-alueen maa-alueet, jotka eivät kuulu valtakunnallisiin suojeluohjelmiin eivätkä ole jo rauhoitettuja, toteutetaan rakennuslailla eli Kirkkonummen vahvistettavana olevan yleiskaavan kaavamääräyksiä noudattamalla.

Kaikki nämä alueet ovat kaavan SL-alueita. Kaavamääräysten mukaisesti niillä on kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- tai täyttämistyö, puiden kaato tai muu näihin verrattava toimenpide luvanvarainen siten kuin rakennuslain 124a §:ssä on säädetty. Rakennuslain 31 §:n perusteella kielletään rakentamasta SL-alueelle siten, että vaikeutetaan alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Alueen hajakennusoikeus on siirretty saman maanomistajan muille alueille.

Vesistöt

Natura-alueen sisällä olevat järvet ja lammet ovat poikkeuksellisen luonnontilaisia ja siten suojelun arvoisia. Meikoa käytetään lisäksi Kirkkonummen raakavesilähteenä.

Vesistöjen suojelutavoitteet toteutetaan vesilain nojalla. Tavoitteena on suojella veden laatua ja luontaista hydrologiaa sekä vedenalaisia luontotyyppisiä ja lajeja. Tämä koskee sellaista toimintaa, johon vaaditaan vesioikeuden lupa.

Luontodirektiivin luontotyypit (%):

3110	Hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet (Littorelletalia uniflor	6
3160	Humuspitoiset lammet ja järvet	7
3260	Vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on Ranunculion fluitantis ja Callitricho-B	0
7110	*Keidassuot	7
7140	Vaihettumissuot ja rantasuot	1
8220	Kasvipeitteiset silikaattikalliot	6
9010	*Boreaaliset luonnonmetsät	3

Suomen Natura 2000 -kohteet / Uudenmaan ympäristökeskus

9020	*Fennoskandian hemiboreaaliset luontaiset jalopuumetsät	1
9050	Boreaaliset lehdot	1
91D0	*Puustoiset suot	3

Luontodirektiivin liitteen II lajit:

1910 *liito-orava

Lintudirektiivin liitteen I linnut:

A234 harmaapäätikka
A223 helmipöllö
A215 huuhkaja
A193 kalatiira
A246 kangaskiuru
A224 kehrääjä
A002 kuikka
A072 mehiläishaukka
A108 metso
A007 mustakurkku-uikku
A236 palokärki
A320 pikkusieppo
A104 pyy
x uhanalainen laji
A217 varpuspöllö

Muuttolinnut:

haapana
hiirihaukka
isokäpylintu
kanahaukka
pähkinähakki
pikkukäpylintu
sinisorsa
tavi
teeri
telkkä
uuttukyyhky
varpushaukka

Muuta lajistoa: idänuunilintu

Suomen Natura 2000 -kohteet / Uudenmaan ympäristökeskus

---

pikkutikka	ST
häiveperhonen	
etelänsärmäkääpä	M
hammasjuuri	
jänönsalaatti	
keltavuokko	
kevätesikko	
lehtoneidonvaippa	
lehtonoidanlukko	V
lehtosinijuuri	
männynkääpä	
nuottaruoho	
pähkinäpensas	
pikireunäkääpä	
pikkutervakko	
riukukääpä	
rustikka (sieni)	
soikkokaksikko	
suomukka	
tammi	
tummalahnanruoho	